

Komise k volbě dětského ombudsmana: Část poslanců se s našimi závěry před hlasováním neseznámila

Praha, 11. března 2026

Centrum LOCIKA mělo svého zástupce v Hodnotící komisi pro volbu dětského ochránce práv. Komise ustanovená Petičním výborem Poslanecké sněmovny, která posuzovala kandidáty na historicky prvního ochránce práv dětí, upozornila na slabinu současného procesu. Komise po veřejném slyšení doporučila jako nejvhodnější kandidátku Evu Petrovou, Poslanecká sněmovna však nakonec zvolila Martina Beneše. Podle členů komise se přitom část poslanců s jejími závěry před hlasováním v dostatečném předstihu vůbec neseznámila. Komise proto vyzývá k debatě o tom, jak v budoucnu zajistit, aby práce odborných komisí byla skutečně využívána jako podklad pro rozhodování.

Poslanecká sněmovna volila historicky prvního ochránce práv dětí ze tří kandidátů navržených v zákonném procesu: Evy Petrové, Martina Beneše a Michala Šalomouna.

Hodnotící komise ustanovená Petičním výborem Poslanecké sněmovny měla za úkol posoudit kandidáty na funkci dětského ombudsmana a doporučit Poslanecké sněmovně pořadí nejvhodnějších kandidátů z odborného hlediska. Komisi tvořili odborníci z oblasti ochrany lidských práv, dětského práva, sociální práce, psychologie a akademické sféry, kteří se dlouhodobě věnují ochraně práv dětí v praxi i výzkumu. Součástí komise byli také čtyři mladí zástupci ve věku 15–18 let z různých sociálních prostředí.

Po veřejném slyšení a následném odborném hodnocení doporučila komise na prvním místě Evu Petrovou. Na druhém místě se v hodnocení komise umístil Martin Beneš a na třetím místě Michal Šalomoun. Výsledek byl zveřejněn na internetových stránkách Petičního výboru Poslanecké sněmovny v souladu s přijatým postupem.

Poslanecká sněmovna nakonec do funkce prvního ochránce práv dětí zvolila Martina Beneše.

Samotná volba je **plně v kompetenci Poslanecké sněmovny a její rozhodnutí komise respektuje**. Zkušenost z tohoto procesu však podle členů komise ukazuje, že samotné pořadí kandidátů nemusí být pro poslance dostatečným podkladem pro informované rozhodování.

Zároveň se ukázalo, že ačkoli byly výsledky práce komise zveřejněny v souladu s přijatým postupem, informace o jejích závěrech se k části poslanců nedostaly přímo. Někteří poslanci

podle dostupných informací před samotnou volbou ani nevěděli, že hodnotící komise byla zřízena a že k volbě poskytla odborné doporučení.

„Komise věnovala práci mnoho času a energie a poprvé do ní byli zapojeni i mladí lidé, aby zazněl hlas těch, jejichž práva má ombudsman chránit. Mrzí nás, že jejich perspektiva ve výsledném rozhodování prakticky nezazněla,“ uvedla Magdaléna Černá z Centra LOCIKA, která organizaci v hodnotitelské komisi zastoupila.

„Pokud má být účast odborníků i dětí v podobných procesech smysluplná, je důležité hledat cesty, jak zajistit, aby jejich práce měla v rozhodování skutečný dopad,“ uvedla předsedkyně hodnotící komise Nicole Fryčová.

Podle místopředsedkyně komise Petry Šach je zároveň důležité otevřeně pojmenovat, že současné nastavení procesu nedává práci odborné komise dostatečný prostor.

„Formálně byl postup splněn a výsledek komise byl zveřejněn. Praxe ale ukázala, že samotné zveřejnění na webu nestačí. Pokud poslanci nemají závěry komise k dispozici přímo jako jeden z podkladů před hlasováním, ztrácí práce odborné komise svůj smysl. Do budoucna by proto mělo být samozřejmostí, že se s nimi poslanci mohou před rozhodnutím reálně seznámit,“ uvedla místopředsedkyně hodnotící komise Petra Šach.

Členové komise zároveň považují za důležité otevřít tuto debatu právě nyní, kdy Poslaneckou sněmovnu čeká v příštím týdnu také volba veřejného ochránce práv.

Instituce dětského ombudsmana vznikla v České republice poprvé a jejím cílem je systematicky chránit práva dětí a posilovat jejich hlas ve veřejném prostoru.

„Byli bychom rádi, kdyby zkušenost z tohoto procesu pomohla do budoucna nastavit podobné mechanismy tak, aby práce odborných komisí nebyla vnímána pouze jako formální krok, ale jako skutečný podklad pro informované rozhodování,“ doplnila Fryčová.